

5. Сидоров П. Синдром эмоционального выгорания. *Медицинская газета*. 2005. № 43. URL: http://medgazeta.rusmedserv.com/2005/43/article_1322.html
6. Maslach C. J. Goldberg Prevention of burnout: new perspectives. *Applied and Preventive Psychology*. 1998. V. 7. P. 63–74.
7. Leiter M. L., Maslach C. *Banishing Burnout: six strategies for improving your relationship with work*. JOSSEY-BASS, 2005.

Зарішняк І. М., канд. пед. наук, доц.,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна,

Рибак В. В., здобувачка 2-го курсу СО «Магістр»,
факультету хімії, біології і біотехнологій
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Мотивація як соціальне явище має велике значення у проведенні та визначенні ефективності будь-якого явища. Процес діяльності особистості визначається низкою чинників, що здійснюють планомірний вплив на мотивацію як викладачів, так і студентської спільноти. Останнім часом особливо гостро постає проблема пошуку шляхів активізації студентської діяльності, відтворення зацікавленості молоді у навчанні та у кінцевих результатах навчального процесу, адже рівень освіти за останнє десятиріччя значно знизився, що вказує на необхідність трансформації наявної системи мотивації до навчання. Проблемою формування мотивації навчання у студентів займалися відомі вітчизняні та зарубіжні вчені, однак єдиного мотиваційного механізму досі не знайдено. Ця проблема пояснюється динамічним зовнішнім середовищем, що потребує постійних змін та особливої гнучкості, яка має проявлятися в розробці адаптивного алгоритму формування мотивації до навчання у студентів, виходячи з їхніх інтересів, потреб та можливостей. Отже, формування мотивації навчання у студентів дасть змогу підвищити ефективність викладацької діяльності, навчального закладу та освітнього процесу загалом, що пояснює актуальність теми дослідження.

Виходячи з проведеного критичного аналізу тлумачень досліджуваного поняття, різними авторами визначено таке поняття: «мотивація – це процес управління трудовими ресурсами навчального закладу, який полягає у пошуку

та застосуванні дієвих важелів впливу на людей з метою досягнення мети та отримання бажаного кінцевого результату». Критичний аналіз поняття «формування мотивації навчання» дозволив визначити багатогранність та всебічність цього процесу. З'ясовано, що автори Л. Божович та А. Маркова визначають, що мотивацію до навчальної діяльності слід розглядати як сукупність внутрішніх та зовнішніх імпульсів, які їх спонукають до певних дій щодо активізації навчальної діяльності; а В. Клачко визначає, що категорія мотивації навчання визначається трактовкою: «ієрархічна система мотивів зовнішнього і внутрішнього типів, які визначають спрямованість, інтенсивність та особистісний зміст навчальної діяльності суб'єктів навчання» [1]. Тож, виходячи з розглянутих нами визначень під мотивацією навчання студентів ми розуміємо процеси ефективної взаємодії між викладачами і студентами щодо спонукання суб'єктів навчання, зумовлені внутрішніми і зовнішніми чинниками, що активізують навчальну діяльність студентів і сприяють їхньому особистісному зростанню.

У процесі дослідження проаналізовано японську, американську, французьку, англійську, німецьку, шведську моделі мотивації діяльності. Визначено, що за результатами дослідження функціонування вищезазначених моделей за умови та особливостей українського освітнього процесу можна запозичити такі елементи щодо формування мотивації навчання у студентів: з американської моделі – активне залучення студентів до визначення напрямів підготовки та практичної значущості результатів навчання, залежність рівня та розміру стипендії від кількості років навчання та результатів атестації студентів; з великобританської моделі – максимізація активної участі студентів у житті навчального закладу та формування партнерських відносин між керівництвом та студентською спільнотою, що стане запорукою довірливих відносин та сприятиме подоланню бар'єру між різними ланками навчального закладу. Визначено, що за умови адаптування зазначених аспектів можлива активізація діяльності студентів та оптимізація механізму формування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін.

Виявлено, що найрелевантнішим чинником активізації студентської діяльності є пошук шляхів пробудження інтересу студентів до навчання та освіти, тому особливої актуальності набуває значення нестандартних підходів до викладання навчального матеріалу та способів організації навчальної діяльності.

Проаналізовано чинники формування позитивної мотивації до навчання у студентів та групи педагогічних умов щодо формування мотивації навчання студентів. Чинниками, що мотивують студентів коледжу до навчання, є: отримання стипендії, прагнення до знань, інтерактивні методи викладання матеріалу. До педагогічних умов формування мотивації навчання студентів дослідники відносять: застосування бізнес-кейсів, ділових ігор та більшої кількості практичних занять.

Список використаних джерел

1. Клачко В. М. Формування мотивації учбової діяльності у курсантів вищих військових навчальних закладів: автореф. дис. ... канд. пед. наук.: 20.02.02. Хмельницький, 2009. 18 с.

Сидорук Т. С., студентка 3-го курсу філологічного факультету,
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»,
Україна.

Науковий керівник – Мовчан Л. Г., канд. пед. наук, доц.
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»,
Україна

РЕПРЕЗЕНТАТИВНО-КОМУНІКАТИВНА ФУНКЦІЯ МОВНОЇ ГРИ

Неоднозначність явища мовної гри залишає багато простору для її дослідження. Зазвичай мовну гру розглядають як навмисну аномалію, відступ від норми. Під загальним терміном «мовна гра» об'єднуються всі «явища, коли мовець „грає” з формою мови, коли вільне ставлення до форми мови отримує естетичне завдання». Мета її використання – «розважити себе і співрозмовника, а для того виразитися незвично» [1].

Д. Делабастіта вважає, що мовна гра – це певна мовна аномалія, «навмисна комунікативна стратегія або її результат, який використовується з певним смисловим або прагматичним ефектом» [6]. О. С. Петрова трактує мовну гру як прагматично-стилістичний прийом, який реалізується у вигляді каламбуру – комічної гри слів, здійснюваної лексико-фонетичними засобами, або у вигляді граматичної мовної гри, заснованої на навмисному використанні маркованих граматичних засобів [5].

Мовна гра висвітлюється переважно у зв'язку з реалізацією її комічного ефекту на основі каламбуру та гри слів. Відтак важливим є розмежування понять «каламбур», «гра слів» та «мовна гра».

Найчастіше у лінгвістиці ототожнюються поняття «каламбур» та «гра слів». Т. П. Карпуніна визначає ці терміни як засоби художньої виразності, які функціонують в мові як жарти, створенні на основі полісемії, омонімії та схожому звучанні слів [2]. Попри те, що поняття «мовна гра», «каламбур» та «гра слів» мають певні відмінності у значеннях, вони трактуються як синонімічні в межах сучасної лінгвістики, оскільки виконують однакові функції у мові та мовленні і найчастіше ґрунтуються на багатозначності слів [4].

Д. Делабастіта створила класифікацію відповідно до лінгвістичних засобів, які використовуються для досягнення мовної гри: фонетично-графічні, лексичні (полісемія), лексичні (ідіоми), морфологічні, синтаксичні [6].